

uppgår, dock högst 2,000 kronor, och att Riksdagen för detta ändamål till Kongl. Maj:ts disposition ställer ett extra förlagsanslag af 20,000 kronor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1875.

O. B. Olsson.

N:o 119.

Af Herr C. J. Kjellman: Om underhållande af by- och utfartsvägar.

Förbättring i kommunikationsväsendet är ett nödvändigt vilkor för ett samhälles ekonomiska förkofran; detta har man ock till fullo insett på senare tider, då så väl staten, som enskilde gjort allt för att underlätta den allmänna trafiken, i synnerhet genom jernvägars byggande i de mera befolkade trakterna af vårt land.

Men för att kommunerna och enskilde må kunna af dessa och andra allmänna kommunikationsleder draga all den nytta, som med dem åsyftas. är det ett nödvändigt vilkor, att grenarne till dessa trafikens åderstanmar befinna sig i ett skick, som något så när tillfredsställer tidens fordringar på kommunikationsmedel eller, med andra ord, ej lägger hinder i vägen för en lätt och snabb samfärdsel. Att detta emellertid långt ifrån alltid är förhållandet, vågar jag påstå, och tager mig därför friheten påkalla Riksdagens uppmärksamhet på de så kallade by- och utfartsvägarnes dåliga tillstånd samt på anledningarne till detsamma.

Under det att vår lags byggningsbalk innehåller bestämda föreskrifter om, hvilka skyldigheten att underhålla härads- och landsvägar tillkommer, lemna den allmänheten i okunnighet om skyldigheten att underhålla så kallade by- och utfartsvägar. Följden häraf är också att sistnämnda vägar mångenstädes, till stort men för den trafikerande allmänheten, äro nästan ofarbara. Jag kan såsom exempel härpå anföra, bland andra, en kommun, Färgaryds socken, belägen alldeles intill den, hvilken jag sjelf tillhör, och, ehuru ganska vidsträckt, dock, med undantag af ett mindre område, som genomskäres af en häradsväg, i saknad af andra kommunikationsleder än så kallade by- och utfartsvägar, hvilka till en stor del äro i ett bedröfligt och för den allmänna trafiken hinderligt skick. Den hufvudsakliga anledningen härtill är, vägar jag påstå, den ofvan påpekade bristen i vår lagstiftning och den deraf följande ovissheten om skyldigheterna i fråga om nämnda vägars underhåll.

Medgifvas måste att en allmän och rättvis lagbestämmelse i ifrågavarande hänseende ingalunda är lätt att åstadkomma, då lagstiftaren svårigen kan förutse alla de olika fall i fråga, som kunna inträffa. Praxis är derföre också att dylika frågor hänskjutas till domstols afgörande, ehuru det torde kunna ifrågasättas, huruvida domstol alltid kan åstadkomma den utredning af frågan, som är nödvändig för sakens afgörande på ett med rättvisa och billighet fullt öfverensstämmande sätt.

Då man sålunda, för vinnande af visshet i fråga om sin skyldighet att underhålla ofta nämnda vägar, är, af ofvan anförda skäl, hänvisad till den enda utväg, att söka domstolsutslag och dervid måste underkasta sig ganska dryga omkostnader, hvilket gör att mången föredrager att lemna samma vägar i deras gamla usla skick eller åtminstone endast delvis och ofullständigt underhålla dem, så vägar jag vördsam samt anhålla,

att Riksdagen måtte för sin del besluta,

antingen att underhållandet af by- och utfartsvägar skall åligga den eller dem, öfver vilkas egor vägarne gå,

eller ock att kommunerna skola ega att inom sig utse 2 eller flere män, hvilka på begäran af delegare i by- och utfartsväg må, *dels* kunna verkställa fördelning af sådan väg, hvilken fördelning skall lända till eferrättelse, till dess i händelse af klander, domstolen annorlunda åtskiljer de tvistande, *dels* syna vägen, hvilken syn skall genast på den tredskandes bekostnad kunna tillämpas, med rätt dock för den missnöjde att efter befohgenhet klandra densamma.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

C. J. Kjellman
från Jönköpings län.